

DATUM
4 november 2025

BEHANDELD DOOR

DIRECT NUMMER

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid
en Natuur
T.a.v. Minister F.M. Wiersma
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

ONDERWERP

Inspiraakreactie
aanwijzing
aandachtsgebieden
stikstof

ONS ZAAKNUMMER

1001130

BIJLAGEN

1

UW BRIEF VAN

20 oktober 2025

UW KENMERK

VERZONDEN

Geachte minister Wiersma,

Op 20 oktober 2025 heeft u de aanpassing van de stikstofgebruiksnormen en aanwijzing aandachtsgebieden stikstof ter inzage gelegd. Graag maken we gebruik van de gelegenheid om hierop te reageren. Onze reactie is aanvullend op de inspraakreactie van de Unie van Waterschappen en handelt over een specifieke omstandigheid binnen het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland.

Aandachtsgebied stikstof

U heeft het voornemen om in Flevoland één aandachtsgebied voor stikstof aan te wijzen. De aanwijzing is (mede) gebaseerd op de nutriëtnormen en de normen voor ecologie uit het derde stroomgebiedbeheerplan (SGBP) en houdt om die reden onvoldoende rekening met de lokale situatie met betrekking tot directe kwel, zoals ook opgemerkt in de rapportage van de landelijke bronnenanalyse. Het niet meenemen van de belasting als gevolg van directe kwel betekent een onderschatting van het aandeel van natuurlijke bronnen in de achtergrondbelasting. Daarnaast gebruikt de landelijke bronnenanalyse een reeks met weerjaren (2017-2022) die relatief droog waren, waardoor er een te gunstig beeld ontstaat over de landbouwbijdrage (zie ook de inspraakreactie van de Unie van Waterschappen). Als gevolg van het voorgaande is de onderbouwing voor de aanwijzing van aandachtsgebieden incorrect en de uitlegbaarheid uitermate kwetsbaar. Dit terwijl in april 2026 de geactualiseerde regionale normen voor de biologie en de algemeen fysische parameters (onder andere nutriënten) voor het vierde SGBP worden vastgesteld. Zoals u weet, voeren we in Flevoland op dit moment een regionale bronnenanalyse uit ter voorbereiding op de actualisatie van de normen voor de biologie en de algemeen fysisch-chemische parameters voor het vierde SGBP. In deze analyse wordt de directe kwel en de nutriëntenvrachten die hiermee worden aangevoerd naar de vaarten en tochten, in beeld gebracht. Daarmee wordt de onderbouwing en de uitlegbaarheid voor een eventuele aanwijzing sterk verbeterd.

We verzoeken u daarom de aanwijzing van aandachtsgebieden voor stikstof (in ieder geval in Flevoland) nu niet door te voeren, maar hiermee te wachten totdat de geactualiseerde regionale normen voor de biologie en de algemeen fysisch-chemische parameters door de provincie Flevoland zijn vastgesteld. Naar verwachting vindt dit plaats in april 2026.

Aandachtsgebied fosfor

In de notitie 'Implementatie 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn aandachtsgebieden' meldt u dat voor de aanwijzing van aandachtsgebieden

fosfor en de in deze gebieden te nemen maatregelen, afzonderlijke regelgeving voorbereidt. Deze aanwijzing past veel beter in de tijdsplanning in relatie tot de planvorming van het vierde SGBP. Vooruitlopend op die aanwijzing en de consultatie daarover geven we nu alvast aan dat we ons niet herkennen in de noodzaak tot het aanwijzen van een aandachtsgebied voor fosfor in de oostrand van Oostelijk Flevoland. Dit hebben we ook bij de aanwijzing van de NV-gebieden al bij u onder de aandacht gebracht. De overschrijding van de totaal-fosforconcentratie in het gebied wordt veroorzaakt door hogere fosforconcentraties in enkele tochten in het gebied waar geen agrarische activiteit plaatsvindt. Vermoedelijk is bladval in een natuurgebied de oorzaak en zal dit zijn opgelost nadat baggerwerkzaamheden zijn uitgevoerd. De baggerwerkzaamheden staan gepland voor deze KRW-planperiode.

Wij verzoeken u bij de aanwijzing van aandachtsgebieden voor fosfor in 2026 gebruik te maken van de regionale kennis en inzichten.

Voor wat betreft onderwerpen als proces en planning en de samenhang van de maatregelenpakket in aandachtsgebieden met de KRW-doelen, sluiten we aan bij de inspraakreactie van de Unie van Waterschappen.

Vanzelfsprekend zijn we bereid om desgewenst onze punten mondeling toe te lichten. We wensen u veel succes toe bij de verdere uitwerking van de regeling.

In de bijlage lichten we een aantal van onze punten nader toe.

Hoogachtend,
het college van Dijkgraaf en Heemraden
van Waterschap Zuiderzeeland,

de secretaris-directeur,

Elektronisch ondertekend

W. Slob

op 05-11-2025

ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,

Elektronisch ondertekend

H.C. Klavers

op 05-11-2025

ir. H.C. Klavers.

Bijlage 1 Nadere toelichting op de inspraakreactie

Aandachtsgebieden stikstof versus nieuwe nutriëtnormen en nieuwe normen voor de ecologie Kaderrichtlijn Water

Het areaal van de aandachtsgebieden die u in Flevoland voornemens bent aan te wijzen, is fors kleiner dan het areaal van eerder door u aangewezen nutriënten verontreinigde gebieden.

We herkennen het gebied dat u voornemens bent aan te wijzen als aandachtsgebied voor stikstof in het noorden van Oostelijk Flevoland, maar kunnen dit op dit moment niet verifiëren, omdat we als regio nog geen aangepaste nutriëtnormen en normen voor de ecologie hebben kunnen afleiden voor de KRW.

We gaan op dit moment na of de regionale nutriëtnormen en normen voor de ecologie aanpassing behoeven en doen dit op basis van de uitkomsten van de regionale bronnenanalyse voor Flevoland. Het proces is in volle gang, maar er zijn nog geen conceptresultaten bekend. Dit kan mogelijk leiden tot aanpassing van de stikstofnorm alsook tot de aanpassing van de norm voor de ecologische parameter 'overige waterflora'.

Het resultaat kan zijn dat het aandachtsgebied stikstof, dat u voornemens bent aan te wijzen, niet overeenkomt met de toekomstige opgave voor de KRW. Dat wil zeggen dat stikstof en waterplanten in het gebied voor wat betreft de KRW voldoen aan de aangepaste normen. Als gevolg hiervan kan er een afwijkend beeld ontstaan tussen de waterlichamen in Flevoland met een stikstofopgave en de aandachtsgebieden voor stikstof.

Landelijke bronnenanalyse versus regionale bronnenanalyse

In de aanwijzing van de aandachtsgebieden is gebruikgemaakt van de landelijke bronnenanalyse zoals deze in juli 2025 met de Tweede Kamer is gedeeld. Bij de herijking van de regionale nutriëtnormen voor de Kaderrichtlijn Water maken we in Flevoland gebruik van de regionale bronnenanalyse. In de regionale bronnenanalyse wordt een voor Flevoland karakteristiek gebiedskenmerk meegewogen; de directe kwel naar vaarten en tochten. Met de directe kwel worden onder andere stikstof en fosfor meegevoerd naar het oppervlaktewater van de tochten en vaarten. Dit kan leiden tot een toename van de natuurlijke achtergrondbelasting voor nutriënten.

Recente berekeningen van WEnR voor onze regionale bronnenanalyse laten zien dat de directe kwel een substantiële bron van nitraat en fosfor is. Om een goede inschatting te kunnen maken van de landbouwbijdrage aan de totale belasting van stikstof en fosfor is het belangrijk dat de directe kwel als bron wordt meegenomen. In de landelijke bronnenanalyse is deze directe kwel niet meegenomen. In de landelijke bronnenanalyse is overigens wel de indirecte kwel via het bodempakket meegenomen.